

Hjälpmedel och medicinteknisk utrustning - rengöring och desinfektion

Syfte

Beskrivning av hur hjälpmedel rengörs och desinfekteras med en säker metod oavsett om känd smitta eller inte föreligger.

Allmänt

För att förhindra kontaktsmitta är det viktigt med rätt utförd rengöring och desinfektion av hjälpmedel och medicinteknisk utrustning. Virus och bakterier kan leva från dagar till månader på patientnära ytor och kan därmed bidra till smittspridning.

Exempel på hjälpmedel och medicinteknisk utrustning: vändhjälpmedel i säng, urinflaska, bäcken, rullstol, rollator, gåbord och lyfthjälpmedel, säng, blodtrycksmanschett, stetoskop, termometer, bladderscan, inhalationshjälpmedel, hostmaskin och ventilator.

Arbeta alltid utifrån basala hygienrutiner och använd skyddsutrustning såsom handskar, plastförkläde och stänkskydd vid behov.

Oavsett känd smitta eller inte ska hjälpmedlet rengöras och desinfekteras enligt nedanstående.

Ansvar

Vårdtagaren, närstående, personal eller vårdgivaren ansvarar för allmänt underhåll, rengöring och desinfektion samt förvaring av individuellt förskrivna hjälpmedel eller medicinteknisk utrustning. De sköts och underhålls enligt tillverkarens anvisning.

Förskrivaren ska instruera vårdtagaren, närstående, personal eller vårdgivaren hur ett hjälpmedel eller medicinteknisk utrustning ska användas och skötas samt hur återlämning ska ske.

Skriftliga rutiner bör finnas gällande rengöring och desinfektion, där det tydligt framgår med datum hur ofta det ska utföras och av vem.

Inför återlämning till hjälpmedelsverksamheten eller inlämning för service ska hjälpmedel vara väl rengjorda och desinfekterade innan de lämnar användaren.

Inga produkter behöver smittmärkas.

Rengöring och desinfektion vid användning till flera vårdtagare

Hjälpmedel och medicinteknisk utrustning som används av flera vårdtagare rengörs och desinfekteras *efter varje användare*.

Hårda, släta material

- Använd relevant skyddsutrustning
- Rengör med engångs mikrofiberduk som är lätt fuktad med vatten alt. torkduk med rengöringsmedel och vatten. Ytan ska vara torr före desinfektion.
- Desinfektera med ett alkoholbaserat desinfektionsmedel för ytor. Vid känd smitta följ respektive riktlinje.
- Om materialet tål värmedesinfektion rekommenderas rengöring i spoldesinfektor, diskdesinfektor eller kabinettdiskdesinfektor. Val av desinfektor avgörs av produkt.

Textilier

Hjälpmedel (lösa delar/avtagbara) som används till flera vårdtagare tvättas i tvättmaskin i lägst 60° C efter varje användare. Textilier som bedöms vara så förorenade att de inte blir rena, är trasiga eller inte tål tvättprocessen bör kasseras. Det görs i samråd med förskrivare eller utlämnande enhet.

Vid användning till samma vårdtagare

Hjälpmedel och medicinteknisk utrustning som används till samma vårdtagare kontrolleras avseende funktion och att de är synligt rena regelbundet.

Hårda, släta material

- Använd relevant skyddsutrustning
- Använd engångs mikrofiberduk lätt fuktad med vatten alt. torkduk med rengöringsmedel och vatten. Gör detta regelbundet.
- Vid förorening av kroppsvätskor kan alkoholbaserat desinfektionsmedel för ytor användas. Vid känd smitta följ respektive riktlinje.

Textilier

Textila hjälpmedel (lösa delar/avtagbara) som används till en och samma vårdtagare tvättas enligt tvättanvisning på produkten. Textilier som bedöms vara så förorenade att de inte blir rena, är trasiga eller inte tål tvättprocessen bör kasseras. Det görs i samråd med förskrivare eller utlämnande enhet.

Utlämnning av hjälpmedel

Tagytor på hjälpmedel (hårda och släta material) som hämtas från lokalt förråd torkas av med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel för ytor före utlämnandet till vårdtagare.

Vid rekonditionering och service på Hjälpmedelsverksamheten och Medicintekniska avdelningen (MTA)

- Använd relevant skyddsutrustning
- Rengör med engångs mikrofiberduk lätt fuktad med vatten alt. torkduk med rengöringsmedel och vatten. Ytan ska vara torr före desinfektion.
- Desinfektera med ett alkoholbaserat desinfektionsmedel för ytor. Vid känd smitta följ respektive riktlinje.
- Om materialet tål värmedesinfektion rekommenderas rengöring i spoldesinfektor, diskdesinfektor eller kabinettdiskdesinfektor. Val av desinfektor avgörs av produkt
- Textila hjälpmedel (lösa delar/avtagbara) som används till flera vårdtagare tvättas i tvättmaskin i lägst 60° C efter varje användare.

Textilier som bedöms vara så förorenade att de inte blir rena, är trasiga eller inte tål tvättprocessen bör kasseras. Det görs av hjälpmedelsverksamheten.

Rengöring av säng och madrass: se [dokument Vårdbädd](#)

Generella principer för rengöring och desinfektion		
Material	Användning till en person	Användning till flera personer
Textilier	Tvätta i tvättmaskin enligt märkning	Tvätta i tvättmaskin i lägst 60 grader efter varje person
Hårda släta material	• Använd relevant skyddsutrustning • Använd engångs mikrofiberduk lätt fuktad med vatten alt. torkduk med rengöringsmedel och vatten. Gör detta regelbundet. • Vid förorening av kroppsvätskor kan alkoholbaserat desinfektionsmedel för ytor användas. Vid känd smitta följ respektive riktlinje.	• Använd relevant skyddsutrustning • Rengör med engångs mikrofiberduk som är lätt fuktad med vatten alt. torkduk med rengöringsmedel och vatten. Ytan ska vara torr före desinfektion. • Desinfektera med ett alkoholbaserat desinfektionsmedel för ytor. Vid känd smitta följ respektive riktlinje. • Om materialet tål värmedesinfektion rekommenderas rengöring i spoldesinfektor, diskdesinfektor eller kabinettdiskdesinfektor. Val av desinfektor avgörs av produkt.

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2025-10-09	Ny mall till dokument	PÅJ, CJ, EP, BL, EHL